

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/107/2015
Identifikačné číslo spisu: 8014201006
Dátum vydania rozhodnutia: 29.03.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8014201006.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančeníka v právnej veci navrhovateľa: T. U., nar. XY, bytom D., zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., IČO: 47 234 466, so sídlom Kuzmányho č. 29, Košice, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 14.01.2015, č.k. 6Sd/71/2014-34, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 14. januára 2015, č.k. 6Sd/71/2014-34, p o t v r d z u j e .

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 352,38 €, a to na účet jeho právneho zástupcu, Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., číslo: XY, IBAN XY, do tridsiatich dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom zo 14.01.2015, č.k. 6Sd/71/2014-34, zrušil rozhodnutie odporkyne číslo XY zo 07.05.2014 a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Súčasne odporkyňu zaviazal nahradiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 284,44 €.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že rozhodnutím číslo XY zo 07.05.2014 odporkyňa podľa § 60, § 65, § 112, § 255 a § 274 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) a § 21 a § 174 odňala navrhovateľovi starobný dôchodok od 04.06.2014. Krajský súd mal preukázané, že starobný dôchodok odporkyňa navrhovateľovi priznala od 01.08.2010 na základe jeho žiadosti z 19.07.2013 rozhodnutím číslo XY z 12.02.2014, pričom vychádzala z oznámenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „MV SR“) č. SPOU-OSZ-44.580-7/2013-VZ z 30.09.2013, podľa ktorého doba služobného pomeru hasiča od 01.01.1978 do 31.12.1999 bola navrhovateľovi vykázaná v II. kategórii funkcií. Taktiež mal preukázané, že podľa potvrdenia MV SR č. SPOU-OSZ-44.580-12/2014-VZ z 23.04.2014 v období od 01.01.1978 do 31.12.1999 bola pracovná činnosť navrhovateľa zaradená do II. pracovnej kategórie. Podľa potvrdenia MV SR č. SRLZ-SZ-VZ-

44.580-4/2010 z 19.08.2010 bol navrhovateľovi od 01.08.2010 priznaný výsluhový dôchodok podľa § 38, § 39, § 58 a § 60 zákona č. 328/2002 Z.z.

Krajský súd považoval za dôvodnú námietku navrhovateľa, že z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia odporkyne zo 07.05.2014 nie je zrejmé, prečo sa odporkyňa priklonila k potvrdeniu MV SR z 23.04.2014, podľa ktorého v období od 01.01.1978 do 31.12.1999 bola pracovná činnosť navrhovateľa zaradená do II. pracovnej kategórie, resp. tento svoj názor žiadnym spôsobom za použitia právnych predpisov neodôvodnila a teda nedostatočne zistila skutočný stav, keďže v prípade rozporov v podkladoch nie je možné považovať za jediné a právne relevantné potvrdenie z 23.04.2014.

Druhý dôvod nesúlady rozhodnutia odporkyne so zákonom krajský súd videl v tom, že odporkyňa nesprávne právne posúdila vec aj čo do vzniku nároku navrhovateľa na starobný dôchodok od dovŕšenia dôchodkového veku 62 rokov (§ 65 zákona č. 461/2003 Z.z.) dňom 13.06.2013, keď mu ako obdobie dôchodkového poistenia zarátala len 8 rokov a 68 dní a nezohľadnila obdobia základnej vojenskej služby a služobného pomeru v Hasičskom a záchranárskom zbore; v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7So/138/2011, z ktorého vyplýva, že priznanie výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z.z. nevyklučuje, aby obdobie výkonu služby bolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z.z.

Rozsudok krajského súdu napadla včas podaným odvolaním odporkyňa. Namietla, že starobný dôchodok navrhovateľovi priznala od 01.08.2010 na základe potvrdenia MV SR z 30.09.2013, podľa ktorého pre nárok a výšku výsluhového dôchodku bola navrhovateľovi ako doba služobného pomeru zhodnotená doba od 01.01.1978 do 31.12.1999 v I. kategórii funkcií. Na základe opätovného zisťovania zaradenia služobného pomeru navrhovateľa v uvedenom období MV SR v oznámení č. SPOU-OSZ-44.580-12/2014-VZ z 23.04.2014 potvrdilo, že v období od 01.01.1978 do 31.12.1999 bol navrhovateľ zaradený do II. pracovnej kategórie.

Odporkyňa zdôraznila, že dobu výkonu služby hasiča zaradenú do II. pracovnej kategórie žiadny právny predpis neumožňuje prekvalifikovať na II. kategóriu funkcií. Navrhovateľ nebol vojakom v zmysle § 129 zákona č. 100/1988 Zb., ale hasičom v tzv. „civilnom zamestnaní“ - od 01.01.1978 do 31.12.1999 vykonával činnosť veliteľa družstva, ktorá bola podľa rezortného zoznamu Ministerstva vnútra SR pod číslom 01150112 zaradená ako zamestnanie II. pracovnej kategórie. Z uvedeného dôvodu považovala vyznačenie II. pracovnej kategórie za obdobie od 01.01.1978 do 31.12.1999 v oznámení MV SR z 30.09.2014 za správne. Keďže navrhovateľ nebol zaradený do I., resp. do II. kategórie funkcií, ani s prihliadnutím na § 274 v jeho prípade nemožno znížiť dôchodkový vek.

Pokiaľ ide o obdobie od 02.07.1970 do 31.07.2010, ktoré navrhovateľovi založilo nárok na výsluhový dôchodok, toto obdobie nemožno podľa § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. hodnotiť ako obdobie dôchodkového poistenia. Keďže navrhovateľ nezískal 15 rokov dôchodkového poistenia, nárok na starobný dôchodok mu podľa § 65 zákona č. 461/2003 Z.z. nemohol vzniknúť.

Z uvedených dôvodov odporkyňa navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a jej rozhodnutie o odňatí starobného dôchodku potvrdil.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny. Poukázal na to, že v zmysle čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach je možné starobný dôchodok zo všeobecného systému iba krátiť. Podľa jeho názoru odporkyňa vychádzala z nesprávneho právneho záveru.

Podľa § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok

bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné potvrdiť.

Pokiaľ navrhovateľ namietal, že v zmysle judikatúry najvyššieho súdu sú pojmy I. a II. pracovná kategória totožné s pojmami 1., resp. 2. kategória funkcií, táto námietka nie je dôvodná. Uvedený právny záver, najvyšší súd opakovane judikoval len v prípadoch vojakov z povolania, zaradených na dôchodkové účely do 1. a 2. kategórie funkcií, ktorým nevznikol nárok na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení.

Ani z pripojeného spisu ministerstva vnútra, odboru sociálneho zabezpečenia nevyplýva zaradenie dôb služby do 1., resp. 2. kategórie funkcií. Z evidenčných listov o dobách zamestnania navrhovateľa vyplýva, že vykonával zamestnanie zaradené do II. pracovnej kategórie .

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že na základe žiadosti z 19.07.2013 navrhovateľovi rozhodnutím číslo XY z 12.02.2014 od 01.08.2010 priznala starobný dôchodok v sume 122,50 € mesačne, keď ako doby dôchodkového poistenia hodnotila obdobie učebného pomeru od 01.09.1966 do 30.06.1968, dobu zamestnania od 29.07.1968 do 01.07.1970 a od 30.03.1972 do 31.08.1976 a ako doby zhodnotenú pre nárok na výsluhový dôchodok doby od 02.07.1970 do 29.03.1972 a od 01.09.1976 do 31.07.2010.

Odvolačný súd považoval za dôvodnú námietku navrhovateľa a záver krajského súdu, že odporkyňa riadne a presvedčivo, s odkazom na príslušné ustanovenia právnych predpisov nezdôvodnila, prečo za správne považovala potvrdenie MV SR z 30.09.2014 a prečo obdobie od 01.01.1978 do 31.12.1999 má byť správne hodnotené v II. pracovnej kategórii. Absencia riadneho zdôvodnenia rozhodnutia, ktorú nemožno nahradiť vyjadrením k opravnému prostriedku, resp. v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa, však má za následok dôvodnosť podania opravného prostriedku, v ktorom účastník namieta nepreskúmateľnosť takého rozhodnutia a súčasne odôvodňuje aj jeho nárok na náhradu trov súdneho konania.

Podľa § 1 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. tento zákon sa nevzťahuje na príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Hasičského a záchranného zboru, Horskej záchranej služby, colníkov (ďalej len „policajt“), profesionálnych vojakov ozbrojených síl, vojakov mimoriadnej služby (ďalej len „profesionálny vojak“), ktorých sociálne zabezpečenie je upravené osobitným predpisom, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 60 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Rovnako podľa § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu 2) a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu 55).

Podľa poznámky pod čiarou 2) osobitným predpisom je zákon č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z.z.“) .

Pre posúdenie veci je podstatné vyriešenie otázky, či navrhovateľ získal dobu služby policajta v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok a jeho trvanie.

Nebolo sporné, že navrhovateľ dobu služby získal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z., že jeho služobný pomer hasiča sa skončil dňom 31.07.2010, v tento deň požiadal o priznanie výsluhového dôchodku a že mu od 20.10.2010 výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z. bol priznaný.

Odvolací súd však poukazuje na osobitnú úpravu zákona č. 328/2002 Z.z. vo vzťahu k hasičom, teda aj k navrhovateľovi.

Výsluhový dôchodok je v zmysle § 30 písm. d/ zákona č.328/2002 Z.z. dávkou výsluhového zabezpečenia.

Podľa § 143t ods. 2 zákona č. 328/2002 Z.z. v znení zákona č. 449/2008 Z.z., účinnom od 01.01.2009, hasič, ktorému skončí služobný pomer v období od 01. januára 2009 do 31. decembra 2010, môže požiadať Sociálnu poisťovňu o priznanie starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku podľa osobitného predpisu. 3f)

Podľa § 143t ods. 3 zákona č. 328/2002 Z.z. dňom podania žiadosti podľa odsekov 1 a 2 zaniká hasičovi nárok na výsluhové zabezpečenie podľa tohto zákona.

Navrhovateľovi bol výsluhový dôchodok priznaný od 01.08.2010. Dôchodkový vek 62 rokov podľa § 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. dovŕšil dňom XY. Dňom podania žiadosti o starobný dôchodok (19.07.2013) navrhovateľovi v zmysle § 143t ods. 2 a 3 zákona č. 328/2002 Z.z. nárok na výsluhový dôchodok zanikol a teda výkon služby od tohto dňa už nárok na výsluhový dôchodok nezakladal.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne nie je súladné so zákonom. Rozsudok krajského súdu preto podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. v spojení s § 219 O.s.p. potvrdil, aj keď čiastočne z iných dôvodov.

V ďalšom konaní je odporkyňa viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 4 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1, § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1, § 149 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p., tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku vzhľadom na úspech navrhovateľa v tomto konaní.

Navrhovateľovi priznal náhradu trov právnej služby v celkovej sume 352,38 € podľa ich vyčíslenia, a to v roku 2014 2 x 61,87 € podľa § 11 ods. 4 vyhl. č. 655/2004 Z.z. + 2 x 8,04 € ako režijný paušál 283,95 €, a to za 2 úkony právnej služby (prevzatie vecí a účasť na pojednávaní krajského súdu v roku 2014), v roku 2015 2 x 61,87 € + 2 x režijný paušál 8,39 € (účasť na pojednávaní dňa 14.01.2015 a vyjadrenie k odvolaniu odporkyne), náhradu cestovného na pojednávanie dňa 14.01.2015 osobným motorovým vozidlom OPEL ASTRA z Košíc do Prešova a späť v sume 18,44 € (za 70,6 km pri základnej náhrade 0,183/km a spotrebe pohonných hmôt 6,2 l/km pri cene 1,260 €/l paliva + náhradu za stratu času 53,60 € za 4 polhodiny x 13,40 €. Vyčíslené trovy cestovného navrhovateľ preukázal technickým preukazom OMV.

Priznanú náhradu trov konania je odporkyňa povinná zaplatiť navrhovateľovi k rukám jeho právneho zástupcu (§ 149 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.